Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 27. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 11-го ЛЮТОГО 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 11, 1984 No. 27. VOL. XCI.

В ТОРОНТО ВИСВЯТЯТЬ ВЛАДИКУ В. ФІЛЕВИЧА

Владика-номінат – В.Філевич

Торонто. — День свячень Василя Філевича, нового єпископа для українців католиків Саскатунської Епархії устійнено на понеділок, 27-го лютого в день св. Кирила, на год. 2-гу по полудні. Свячення відбудуться тут в катедрі св. Михаїла. Головним святителем буде Владика Максим Германюк, ЧНІ, митрополит для українців католиків в Канаді. Співсвятителями будуть Владики Ніль Саварин, ЧСВВ, епарх Едмонтону, і Владика Ізидор Борецький, епарх Торонто.

Бенкет в пошану Владики Василя відбудеться в готелі Шератон Центр, напроти міської ратуші в Торонто, того ж вечора, в год. 6.30 вечора. Квитки на бенкет по 50 дол. від особи, треба набути заздалегідь. Їх можна набути в канцеляріях парохій Торонтонської Епархії. Позамісцеві особи повинні звернутися до канцелярії катедри св. Йосафата. Вступ до катедри на чин свячень вільний.

У вівторок, 28-го лютого, відбудеться обід для клиру, місцевого і гостей, в залі катедри св. Йосафата, в год. 12.30 по полудні. Канонічна інсталяція нового Владики відбудеться в катедрі св. Юрія в Саскачевані, в неділю, 4-го березня в год. 4-ій по полудні, а опісля святковий бенкет в залі Сентеннієл, в год. 6.30 вечора. Вступ до катедри св. Юрія за запрошеннями, тому що місця обмежені.

В справі замовлення та інформацій слід звертатися: в Торонто: Saint Josaphat's Cathedral, 143 Franklin Ave., Toronto, Ont. M6P 3Y9; tel.: (416) 535-9192; в Саскатуні: Saint George's Cathedral, 214 Avenue 'M', Saskatoon, Sask., S7M 2K4; tel.: (306) 664-3459.

„Про голод треба говорити"

Торонто. — Відповідальний редактор торонтонського щоденника „Торонто Сан" Барбара Еймil з великим зрозумінням і переконанням стає тепер в обороні замовчуваного західнім світом Великого голоду в Україні у 1932-33 роках.

Після її першого широкого і прихильного звідомлення про українську маніфестацію в Торонто у дні 2-го грудня 1983 року з приводу IУ СКВУ, яке вона назвала „Голокост, який ми зіґнорували," у числі „Торонто Сан" з 17-го січня ц.р. знову поміщено статтю під заголовком „Про голод треба говорити" з підзаголовком „Українська трагедія".

Б. Еймil брала участь у відзначуваннях роковин Великого голоду в Україні, що відбувалися в Торонтонському університеті, і там промовляла на цю тему. У своєму слові вона сказала, що „найгірша річ, яку можна зробити, то приєднатися до тих, які хочуть мовчати". Тому вона вважає, що канадці повинні старатися виявити досі промовчувану правду про Великий голод в Україні у 1932-33 роках.

„Коли заморлування шістьох мільйонів людей у єдиному у світі голоді, який спричинили самі люди, має якесь значення, тоді ми, живучі, не можемо боятися про це явно говорити, — сказала вона. — Групи заморених голодом людей лежали явно на вулиці, тоді коли Москва інформувала світ про свої успіхи у сільському господарстві. Це так, немов би помер щочетвертий з нашого населення, наших сусідів".

„Ми можемо і мусимо зрозуміти, — закінчила свою промову журналістка, яка, до речі, є жидівського роду, — чому можна замордувати чотири, п'ять чи шість мільйонів людей, а вільний світ удає, що таке не могло статися і що такого ніколи не було."

П. ПЛІШКА НА ТЕЛЕВІЗІЇ

Ню Йорк. — У неділю, 12-го лютого ц.р., на телевізійному каналі ч. 13, в 12-ій годині вполудень, з Ля Скаля в Міляні передаватимуть оперу Дж. Россіні "Ля Ченерентоля" („Попелюшка"), яка ще ніколи не була поставлена на сцені Метропопітальної опери в Ню Йорку. В цій опері ролю Алідора співатиме відомий бас, соліст Метрополітальної опери Павло Плішка.

ГЛЯДАЧІ ЗАХОПЛЕНІ ОЛІМПІЯДОЮ

Sarajevo '84

Сараєво, Югославія. — Понад 1,500 спортовців із 49-ох країн світу і понад 60,000 глядачів включно з делегацією від розтерзаного громадянською війною Ливану, взяли учать у парадному і напричуд гарному та естетичному відкритті XIУ Зимових Олімпійських Ігрищ в столиці Боснії Сараєво, місті з тисячолітньою історією, яке заповнили туристи до останнього місця. Летунські лінії різних держав світу привезли до цієї курортної місцевості тисячі людей, які вже декілька місяців наперед замовили собі місця у місцевих готелях, мотелях і приватних домах. Прибуло теж багато зорганізованих туристів, між ними велика американська група зорганізована голляндською летунською лінією КЛМ спільно з югославською лінією ЯАТ.

Численні кореспонденти інформують, що у промірі 50 й більше кілометрів від Сараєва майже не можливо отримати помешкання навіть у приватних мешканнях. Скріплені відділи поліції не дозволяють автомобілям в'їжджати до місць змагань. Таке право мають тільки ті автобуси, які привозять спортовців чи глядачів і зараз таки від'їжджають на призначене для них місце. Поліційні чинники беруть до уваги можливість терористичної активности деяких груп, не забуваючи про трагічний випадок вбивства 11-ох ізраїльських спортовців на Олімпіяді в Мюнхені, Західня Німеччина, в 1972 році, як також первісний хаос в Лейк Плесід, Н. Й., в 1980 році.

Кореспонденти, які чисельно заступлені на цих зимових Ігрищах, кажуть, що Юґославія витратила чимало грошей на уліпшен-

Закінчення на ст. 3.

КОНҐРЕСМЕН М. БІЯДЖІ ВІТАЄ УНСОЮЗ З НАГОДИ 90-РІЧЧЯ

Вашінгтон. — Вже минулого місяця січня цього року, за чотири тижні перед 90-річним ювілеєм Українського Народного Союзу, що припадає якраз на 22-го лютого 1984 року, один із законодавців у Палаті Репрезентантів, відомий із його доброго ставлення до українців, Маріо Біяджі, конґресмен-республіканець з Бронксу, Н. Й. у „Конгресовий рекорд" вніс знаменні слова, виступивши перед Спікером Палати із салютом для Українського Народного Союзу і подав умотивування, чому він такий салют складає. Конгресмен Маріо Біяджі, промовляючи у вівторок, 24-го січня, сказав, звертаючись, як це правилом тут, до Спікера Палати (в перекладі на українську мову):

„У цей час я хотів би поґратулювати Українському Народному Союзові, що ось святкуватиме 90-річний свій ювілей 22-го лютого 1984 року. Український Народний Союз є найстаршою і найбільшою українською організацією в З'єднаних Стейтах Америки і Канаді. Протягом останніх 90-ти років УНС був найголовнішою добродійною організацією, що віддала себе обслуговуванню і піклуванню для своїх членів і українського народу.

Заснований українськими імігрантами 90 років тому, УНСоюз розпочав свою діяльність, допомагаючи імігрантам з України розпочати нове життя в Америці.

УНСоюз продовжує постачати численні корисні служби для його членів у таких ділянках людської діяльности, як життьове забезпечення, освітні стипендії, медична обслуга та фінансові допомоги. Ці бенефіти-користі часто-густо дають потрібну допомогу, щоб післати юнака до коледжу, або ж допомогти родині перетривати тяжкі часи втрати.

Однією з найважливіших активностей УНСоюзу є публікування кількох періодиків для його членів. Ці видання служать найбільш життєпотрібній меті — інформувати українців по цілому світті про діяльність УНСоюзу і про всі преважливі справи, що торкаються українців по всьому широкому світі.

Ці публікації також сприяють меті об'єднування всіх українців у вільному світі для того, щоб разом виступати на захист тих українців, які караються під гнітом совєтської тиранії.

Коли ми входимо в новий 1984 рік, у цей час є мільйони українців, які страждають під гнітом і в жорстокості совєтського панування. Протягом свого довготривалого і славного існування УНС підтримував змагання цих відважних і трудолюбивих людей, що їм відмовлено навіть у підставових людських правах. Постійні і безперервні старання з боку таких груп як УНС, його виступи на захист цих поневолених людей є подиву гідні і заслуговують від нас на признання.

Ми тут, у Конґресі, повинні духом об'єднуватися з такими організаціями, як УНС, у підтримці змагань українців, особливо тих українців, які й далі перебувають у путах нелюдського совєтського комунізму. Ми не повинні мовчати в обличчі цих грубих порушень людських прав. Висловлюючи нашу невпинну підтримку тим багатьом мільйонам українців, які живуть під владою СССР і борються за основні людські права, ми демонструємо перед усіма поярмленими народами в совєтах, що ми надалі і завжди підтримуємо змагання до волі всіх відважних, що безстрашно добиваються свободи і самовизначення для своїх народів.

День 22-го лютого 1984 року повинен бути днем гордощів і гідности для Українського Народного Союзу. Всі ці 90 років УНС допомагав зробити кращим життя українців, що проживають на волі в З'єднаних Стейтах Америки і в Канаді. Вони, члени УНСоюзу, також були хрестоносцями-лицарями змагань за українську справу усіх їхніх земляків, включаючи тих, які не бачать проміння волі і далі караються в темряві комуністичної ночі. Я певний і переконаний, що УНС буде продовжувати свою незвичайно хосенну роботу і продовжуватиме робити дальший поступ на користь усієї української громади".

В МОСКВІ ПОВІДОМИЛИ ПРО СМЕРТЬ Ю. АНДРОПОВА

Москва. — Совєтське телебачення і радіо несподівано змінили в четвер вечором, 8-го лютого, свої програми і почали передавати серійозну клясичну музику. Такий крок у минулому означав, що хтось із кремлівських верховодів помер.

З огляду на довгу хворобу совєтського лідера Юрія Андропова і недавнє погіршення здоров'я міністра оборони Дмітрія Устінова, західні дипломати і репортери роблять висновок, що саме хтось з них помер. В кінці в п'ятницю вранці офіційно проголошено, що Юрій Андропов помер.

Положення було подібне в той вечір в листопаді 1892 року, коли помер Леонід Брежнєв. Клясична музика в телебаченні і радіо, засвічені світла в міністерствах оборони, внутрішніх справ та КҐБ, пожвавлені рухи автомобілів високих урядовців вказували на це, що Брежнєв помер.

В четвер вранці західні кореспонденти повідомили зі Стокгольму, що син Андропова Ігор, який був там членом совєтської делеґації на европейській конференції безпеки, яка проходить тепер у шведській столиці, поспішно вилетів до Москви, що теж вказувало на погіршення здоров'я або й смерть Андропова.

На Заході негайно почались спекуляції і різні здогади щодо наслідника Андропова. Всі погоджуються, що в Кремлі під цю пору нема жадної особистости з провідницькими кваліфікаціями.

КОРАБЛІ ЗСА ПРОДОВЖУЮТЬ ОБСТРІЛ У ЛИВАНІ

Бейрут, Ливан. — Корабельна артилерія американської військовоморської фльоти знову обстріляла в четвер, 8-го лютого, артилерійські становища протиурядових частин у Ливані вже другий день підряд у відплату за їх обстріл переважно християнської східньої частини Бейруту.

Цього разу міноносець „Мусбраґґер" вистрелив „приблизно 150 куль калібру п'ять інчів" по становищах артилерії в горах на схід від ливанської столиці, — повідомив речник морської піхоти майор Деннис Брукс.

Як вже інформовано день перед тим, у середу, лінійний корабель „Ню Джерзі" та міноносець „Карон" вистрелили по тих же артилерійських становищах на контрольованій сирійцями ливанській території понад 550 куль калібрів п'ять і 16 інчів.

В Дамаску радіо повідомило, що Сирія „буде змушена відповісти", якщо корабельний вогонь не припиниться. Така заява була передана в той час, як сирійські лідери зустрічалися в Дамаску з керівниками ливанської опозиції.

Відповідь американської корабельної артилерії послідувала після того, як чотири американські розвідувальні літаки пролетіли над територією обстрілу і передали дані про місця гнізд артилерії та мінометів друзів і шіїтів. Як розвідувальні літаки пролітали над Бейрутом, по них стріляли із західньої частини міста, зайнятого протиурядовими силами.

В той час, як американська корабельнуа артилерія обстрілювала становища друзів і шіїтів у горах на схід від Бейруту, штурмові відділи мусулманської міліції проводили запеклі бої з ливанською армією на так званій „зеленій лінії", яка розділяє західній переважно мусулманський Бейрут від східнього, переважно християнського.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН заявив кореспондентам у Санта Барбара, Каліфорнія, що З'єднані Стейти Америки не залишать на поталу своїх ливанських приятелів і що противники теперішнього президента Ливану Аміна Гемаєля помиляються коли думають, що Бейрут і північна частина Ливану після виходу звідти корпусу миру, стане тереном посиленого тероризму і анархії та базою підготови до терористичних випадів проти власного легального уряду і урядів заприязнених із ЗСА арабських держав. Речник Білого Дому Леррі Спікс відмітив, що американські морські піхотинці і військові з'єднання інших держав кожної хвилини можуть повернутися на суходіл, як цього вимагатиме ситуація. Він однак висловив надію, що така ситуація не заіснує і що Сирія і ливанські друзи приймуть пропозицію президента Р. Реґена і зацікавлених замиренням на Близькому Сході інших держав світу.

АМЕРИКАНСЬКІ АСТРОНАВТИ знову побували поза матірним міжпростірним кораблем „Челленджером" і з допомогою спеціяльних апаратів порушувались у стратосфері. В четвер, 9-го лютого, о год. 10:25 астронавти Брус МекКендлєс і Роберт Стюарт почули голос президента Роналда Реґена, який привітав американських астронавтів з їхнім успіхом і довершенням першого виходу людини з корабля у стратоферу без прив'язання до корабля. Покищо не відомо де приземлюватиметься „Челленджер" — на летовищі у Фльориді, чи в Каліфорнії. Метеорологи заповідають хмарну і навіть дощову погоду у Фльориді на суботу, 11-го лютого, коли міжпростірний корабель мавби осісти на землю. Адміністрація міжпростірних полетів (НАСА) в Гюстоні погодилася затримати корабель один день довше у стратосфері, якщо б були вигляди, що в неділю, 12-го лютого, погода поправиться настільки, що „Челленджер" зможе приземлитись на Фльориді, як первісно пляновано.

ЗАРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена про переміщення американських піхотинців з бейрутського летовища на військові кораблі повинно було викликати загальну радість, особливо серед самих вояків, які перебувають в Ливані .Так однак не сталося. Тільки частина вояків, довідавшись про рішення Президента, радувались, деякі обнімались і танцювали, але велика частина морських піхотинців були розчаровані, що вони покидають розшарпаний громадянською війною ливанський нарід, особливо мешканців Бейруту, які здається найбільше терплять, фактично на призволяще, не докінчивши тієї місії, яку вони мали виконати: допомогти ливанцям втримати легальний уряд і розбудувати свою власну армію, яка зуміла б сама дати собі раду з терористами Палестинської Визвольної Організації і друзами інфільтрованими іранським диктатором аятоллою Хомейні і підтримуваними Сирією.

ВЗЯВШИ ДО УВАГИ терористичну діяльність різних груп у світі, Адміністрація президента Роналда Реґена заборонила всякі перелети літаками будь-якого типу понад військовими інсталяціями, зокрема понад складами з нуклеарною зброєю і місцевостями у яких розміщені гнізда з міжконтинентальними ракетами та іншими, Секретар Департаменту транспортації Елізабет Дол дала зарядження припинити полети на вимогу Департаменту енерґетики, одобрену раніше на засіданні Уряду.

РЕЧНИКИ БІЛОГО ДОМУ заявили кореспондентам під час зустрічі в Каліфорнії, що інформація з Дамаску про те, що президент Роналд Реґен вислав особистого листа до президента Сирії Гафеза ель-Ассада у справі зміненої стратегії в Ливані не відповідає правді. У звідомленні із Сирії говориться, що Ассад вже навіть відписав на листа Реґена. Леррі Спікс заявив, що Уряд ЗСА не звертався до Ассада листовно від часу звільнення американського летуна лейтенанта Роберта Ґудмена.

ЛІКАРІ-СПЕЦІЯЛІСТИ, зокрема хірурги воліють рекомендувати пацієнтам, які мають надмірну вагу тіла, дієту і руханку, а не операцію. Однак, у випадку скрайньої потреби, одиноким засобом позбутися надмірної ваги є хірургія. Понад 10,000 осіб американських громадян піддаються цим заходам, і проходять операцію так звану катропластією, процедуру, яка не тільки усуває вагу у бажаній кількості, але задержує такий стан довше, як дієта.

У СВІТІ

ТРИ ДНІ БЕЗПЕРЕРВНОГО ДОЩУ і мокрого снігу викликали великі повені в Західній Німеччині. Офіційно повідомлено, що багато міст і сіл на півночі країни затоплені або опинилися під загрозою затоплення. Поліція остерігає населення про можливість збільшення повені. Три особи загинули в розливах рік, найбільшими від часу Другої світові війни. Вода в ріці Рейн піднялася майже до катастрофічного рівня і загрожує затопленням багатьох міст і сіл уздовж своєї течії. Низькі місця Бонну і Кельну вже опинилися під водою.

КАНАДСЬКИЙ УРЯД прем'єр-міністра П'єра Трудо впровадив новий закон, який рішуче змінить карне право Канади. Цей закон дозволяє, між іншим, досмертне покарання для деяких злочинців, а жертвам злочину дозволяє добиватися відшкодування заподіяної шкоди від злочинця. Новий кодекс передбачає суворіші покарання за злочини, вчинені у п'яному стані, особливо водіїв автомобілів. Новий закон збільшує кару також за злочини, вчинені з застосуванням жорстокости, насильства, шантажу. Взагалі новий кодекс є набагато суворіший, ніж попередній.

ПІВНІЧНИЙ СТЕЙТ Індії Пунджаб, який заселений переважно сіґхами, знову неспокійний: в середу, 8-го лютого, там відбувся загальний страйк для підтримки вимог більшої автономії. Повідомлення з місць завзятих сутичок між войовничими сіґхами та гіндусами говорять, що щонайменше 15 осіб були поранені. Поліції не завжди вдавалося розігнати воюючі сторони. Офіційні повідомлення говорять про арешт понад 100 осіб. В наслідок страйку не працювали фабрки, базари, перерваний був громадський транспорт. Була сповільнена праця в державних установах, школах, ресторанах.

КОМУНІСТИЧНЕ КЕРІВНИЦТВО Румунії підтвердило, що 7-го грудня минулого року на нафтохемічному заводі в Пльоешті, Румунія, стався великий вибух і що в наслідок цього було звільнено міністра хемічної промисловости і його заступника за недбальство. Непідтверджені повідомлення говорять, що кількість жертв вибуху могла бути від 10 до 100 осіб. Офіційні повідомлення не згадують про жертви. Партійна газета „Скинтейя" лише повідомила минулого четверга, що виконавчий комітет правлячої комуністичної партії вирішив звільнити міністра хемічної промисловости Георга Діну, який одночасно був начальником партії в районі Прагова, де стався вибух. Другим звільненим був заступник міністра Йон Біволяругас.

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД НА СТОРІНКАХ „СВОБОДИ"

ОЧЕВИДЦІ РОЗПОВІДАЮТЬ ПРО СТРАХІТТЯ ГОЛОДУ НА УКРАЇНІ

МОСКОВСЬКІ ЛІТАКИ ПИЛЬНУЮТЬ, ЩОБ НЕ ВИБУХЛО ПОВСТАННЯ СЕРЕД ГОЛОДНОГО НАСЕЛЕННЯ

Субота, 26 серпня 1933 р.

Берлін (Німеччина). — Німецька преса останніми часами багато пише про великий голод у Радянщині, а особливо на Україні та на північному Кавказі, себто в районах, що мали би бути найбагатшими на збіже. Газети разом з тим подають відомости про те, що врожай цього року не направить харчової справи багато на ліпше, бо населення не має ні сили, ні бажання збирати його. Назагал очевидці кажуть, що теперішній голод у Радянщині безперечно дорівнюється страшному голодові з 1921 року, коли не перебільшує його.

На запрошення німецького євангелицького пресового союза кілька осіб, які щойно повернулися з Радянщини, розповіли про свої враження. Вони всі одноголосно кажуть, що відомости про смерть з голоду чотирьох мільйонів населення на півдні Радянщини скорше зменшені, ніж перебільшені. Серед промовців були два німці та один американець Волтер Бечерер, з першого вісконсінського національного банку в Мілвокі. Як свідки великої біди й нещастя, вони годилися в однім спостереженню, а саме, що теперішнє становище в Радянщині яке большевики називають недостачею поживи, перевищує голодову катастрофу, яку Радянщина пережила дванадцять років тому.

Найдовше вони були в районі Одеси й кажуть, що чим далі в глибину степів, тим картини голоду страшніші. Вони розповідають про голодуючих дітей з безсилими ногами й руками та з опухлим тілом, які все стрічаються здовж залізниці та шляхів на кожному кроці. Вони розповідали про те, що пільні миші тепер стали найсмачнішою поживою для голодного населення, яке полює на них у полях. Тисячі людей перебувають у такому стані виснаження від постійного недоїдання, а тепер від жорстокого голоду, що вони не в стані працювати й не можуть навіть новим урожаєм користуватись. Очевидці розповідають, що на півдні Украпїи, біля Одеси, є німецькі села, які на половину вимерли з голоду, а другу половину большевики пігнали на Сибір та на північ Московщини. Оповідачі поприводили з собою листи від населення та фотографії, які підтверджують кожне сказане ними слово. Бечерер, який під час своєї візити Радянщини найбільше їздив по Україні, говорить, що не можна перебільшити опису тих страхіть, які він бачив на Україні, бо нема слів, щоб їх представити. Найбутніша людська фантазія не придумає такого пекла, яке є тепер на Україні. Дуже важко подати подробиці того, що там робиться. Це тому, що кожний турист перебуває увесь час під доглядом радянських „провожатих", які навіть в Одесі возили його з готелю все тими самими вулицями. На його запит, чому вони не виберуть іншого шляху, вони відповіли що чужинцям заборонено звертатися в бічні вулиці.

Бечерер відвідав діточий шпиталь, де звернуло його увагу на себе те, що в шпиталі були діти страшенно вимучені від недоїдання й голоду. Він знає багато випадків людоїдства, коли судили матерей за те, що вони їли своїх дітей. Бечерер також підтвердив те, що на Україні багато німецьких кольоній остаточно знищено голодом, висилкою на Сибір та втечею мешканців у світ за очі, шукати ратунку від голоду. Всі очевидні говорять, що цифрових відомостей не можна добути, бо ніхто не реєструє вмерлих з голоду.

Вся Радянщина знаходиться тепер у стані воєнної облоги й скрізь стрічаються відділи червоної армії та спеціяльних військ ЧеКа, які пильнують, щоб населення не повстало проти радянської влади. Над селами й полями весь час літають воєнні літаки, які стежать за тим, щоб не було ніде більшого скупчення людей, бо в Радянщині заборонено різні збори через те, щоби нарід не повстав.

Ще один очевидець американець, Увайтінг Віллям, у загальних рисах підтвердив усе, що сказали перші промовці, але додав, що він сподівається, що сьогорічний урожай направить становище в Радянщині. Всі підкреслили, що тепер чужинців не пускають в Радянщині на провінцію й дуже пильно стежать, щоб у містах вони бачили лише те, що їм покажуть. Особливо старанно большевики обмежують можливість журналістам бачити те, що дістьса в дійсности в Радянщині.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зріст патріотизму в Америці

Газетні і радіо-телевізійні коментатори звернули в останньому часі увагу на надзвичайно корисний і гідний похвали зворот у цілому духовому наставленні американського суспільства. Настав помітний зворот до патріотизму.

На університетських кемпусах, які під час в'єтнамської війни були цілком занархізовані й опановані лівими пацифістичними елементами, немає сліду якоїсь протиурядової акції. Навпаки, скрізь відбуваються патріотичні маніфестації з прерізних нагод. У цьому році чимало спричиняється до такого зросту патріотизму Олімпіяда в Юґославії. Американці, відомо, страшенно захоплюються спортом і віддають спортові може навіть більше уваги, як належало б, бо інколи із шкодою для здобування загальної освіти у середніх і високих школах юнаками й дівчатами, які виявляють менший хист у математиці, як у кошиківці, тенісі чи футболі.

На зріст патріотизму звертають увагу фабрики і майстерні, що продукують американські прапори та всякі патріотичні відзнаки. Вони стверджують, що від десятків років не було стільки замовлень на ті патріотичні зверхні ознаки, як тепер. Очевидно, що зріст патріотизму серед молоді і всього американського суспільства йде впарі із зворотом в сторону консерватизму, традиціоналізму, більшої дисципліни, більшого признання для гасла „закон і порядок" („ло енд ордер"). Такі події, як смерть нюйоркського кардинала Кука і призначення його наступника в особі архиєпископа Джана О'Коннора викликала зацікавлення не тільки півтори мільйона римо-католицьких вірних парафії святого Патріка в Ню Йорку, але й усіх нюйоркчан та всього римо-католицького світу в Америці, яких є коло 55 мільйонів душ. Новий архиєпископ Ню Йорку відзначається великим почуттям гумору і є приступною ввічливою людиною. Коли на пресовій конференції у Ню Йорку запитали його про 40 підлеглих йому релігійних установ і організацій — він вхопився за голову і не міг вийти з дива, що існує така маса установ, підлеглих йому і йому ще невідомих. Водночас — він близько зацікавлений державними і громадськими справами та особливо ворог атомової зброї.

Зріст патріотизму в Америці прийшов безумовно під впливом консерватизму, проповідуваного Урядом Роналда Реґена, прихильника молитви в школах. Чи той патріотизм допоможе йому виграти листопадові вибори — покажеться. Але, мабуть, він таки допоможе протиставитися тим ліберальним гаслам, що їх проповідують з партійницького інтересу його противники.

О.О.

ДОПОМОГА САЛЬВАДОРОВІ

Від кількох років американський Уряд старається паралізувати совєтсько-кубинські намагання перетворити Центральну Америку в мілітарний плящдарм московсько-комуністичного імперіялізму і агресії.

Кілька літ тому західній світ втратив Нікараґуа; її захопили сандіністи при допомозі кубинських „дорадників" і совєтського воєнного матеріялу-зброї. Покищо, проамериканський уряд в Ель Сальвадорі бореться проти комуністичних повстанців, яких підтримує Нікараґуа, і посередньо, СССР і Куба.

Тільки американська інтервенція в Ґренаді увінчалася блискучим успіхом, коли американські збройні сили знищили в зародку комуністичні, просовєтські сили і привернули цю країну-остров на шлях демократії й народоправства.

Як знаємо, президент Реґен робить все можливе для правильної розв'язки центральноамериканської проблеми. В першу чергу за американською підтримкою повстала т. зв. група Контадора — Мехіко, Колюмбія, Венесуеля і Панама, які стараються вплинути на політичне і економічне положення Центральної Америки.

В 1983 році Контадора відбула 12 сесій та видала т. зв. „Документ цілей", який з'ясовує політичну програму цієї групи.

На останній сесії виявилося, що Контадора не зуміла припинити організації мілітарних груп, хоч головною ціллю конференції було осягнення мораторіюм на закупівлю чужої зброї, тому, що група не могла здобути однозгідности п'яти центральноамериканських країн — Ґватемалі, Ель Сальвадору, Коста Ріки, Гондурасу і Нікараґуа.

Ці центроамериканські країни погодилися „в принципі" на поступове усунення закордонних мілітарних „дорадників" та недопущення чужих реґулярних військових частин для дестабілізації Центральної Америки.

Хоч речники Контадори заявляють, що ця група має „відкриті двері" для загального діялогу, на ділі всі ці центральноамериканські республіки хворіють на загальне недовір'я один до одного, яке датується ще від еспанського колоніяльного правління в XIX сторіччі.

Контадора зорганізувала три сепаратні комісії для простудіювання проблем безпеки, політичних і економічних справ, що є темою останнього звіту д-ра Г. Кіссінджера, який очолює спеціяльну двопартійну комісію для врятування Центральної Америки.

Хоч Адміністрація президента Реґена час від часу проголошує свою підтримку для Контадори, Вашінґтон веде свою окрему й особливу політику, що було підтверджено у звіті д-ра Кіссінджера.

Згідно з повідомленням Комісії Кіссінджера, під сучасну пору в Нікараґуа перебуває 8,000 кубинських „дорадників", серед яких щонайменше 2,000 — це військові „дорадники". Крім того в Нікараґуа є сотні совєтських, східньоевропейських, чілійських дорадників і дорадників Палестинської Визвольної Організації. Для противаги цієї комуністичної збройної сили, Америка підтримує в Нікараґуа т. зв. „контрас" тобто антикомуністичних повстанців. Америка також збільшила свою мілітарну і економічну допомогу всім центральноамериканським країнам за вийнятком Нікараґуа.

Тому що Контадора не має мілітарної сили для противаги комуністам у Нікараґуа, Америка організує спільні мілітарні маневри в Гондурасі та втримує велику морську силу при берегах Центральної Америки.

Хоч президент Реґен є в постійних „торгах" з Конґресом, все ж таки щодо допомоги Ель Сальвадорові він зумів припинити поспіх комунізації Центральної Америки.

Треба вірити, що Конґрес не буде довго дебатувати над дальшою долею Центральної Америки, знаючи, що це не буде Контадора, а Америка, що вкінці усуне московсько-комуністичну загрозу з Центральної Америки.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про різні голодівки

Від деякого часу зі сторінок американської преси не сходить дискусія на тему, чи є в нашій країні велика кількість голодуючих, чи ні. При тому іде сильна атака на президента Роналда Реґена, що він не вірить у те скільки в ЗСА є таких, які справді голодують не добровільно, а в наслідок життьових обставин.

Ніхто, однак, у цій дискусії не підхопив іншого явища Америки, а саме скільки тисячів людей голодує тут добровільно, не зважаючи на це, що їхня життьова стопа дозволяє їм на найкращу та найбільше вибагливу їжу. Бажання втримати стрункість — це одна із настирливих ідей великого числа американців, а в тому тепер і великого числа нашої української громади. Де б ви не перебували постійно чуєте розмови на цю тему, постійно читаєте у пресі поради як голодувати добровільно, щоб затримати низьку вагу; всі клюби та інститути втримування ваги процвітають, а тих, що худі, всі інші зі заздрістю подивляють.

Так і у нас на кожному прийнятті, ні, при кожному їдженні чуєте розмови на тему того, що треба голодувати, бо інакше підноситься вага і тема тих додаткових фунтів та добровільної голодівки, якою наші громадяни стараються зменшити свій тягар, не сходить із уст.

Цікаво, що в старанні про власний об'єм та власне здоров'я ми чомусь тепер не можемо ніяк погодити нашого голодування для „лінії" із голодуванням з патріотичних мотивів.

З часів поміж двома світовими війнами ціла патріотична українська молодь Західньої України не брала куска їжі в день 29-го січня до уст, відзначаючи в цей спосіб кожного року загибіль 300 молодих українців у бою під Крутами. В тих роках голодували всі: багаті, бідні, учні середніх шкіл, студенти та багато інших, які солідаризувалися із таким особливим святкуванням цієї сумної річниці. Це був вияв національної зрілости нашої молоді і утривалення в пам'яті цього незвичайного геройства.

Цей гарний звичай якось „забувся" в останніх роках і немає вже майже згадки про відзначування річниці бою під Крутами, а вже ніяк, щоб хтось добровільно з цього приводу переводив голодівку.

На жаль, і друга новіша форма патріотичної голодівки у нашій вільній спільноті не находить зовсім належного зрозуміння і тільки десь-не-десь у спорадичних випадках довідуємося, що молодь її переводить. Маємо тут на думці День Солідарности, що його проголосив на дату 12-го січня український політичний в'язень і журналіст Вячеслав Чорновіл у 1974 році. Десять років минуло саме перед кількома тижнями від того часу, коли В. Чорновіл заявив прилюдно, що на доказ солідарности з усіми українськими політичними в'язнями в СССР і на знак протесту проти політики і переслідування українців совєтським урядом він буде кожного року голодувати в дні 12-го січня. Цей виклик В. Чорновола підхопили вільні українці негайно, а конкретно зробили це члени Пласту; за ними пішли члени інших українських організацій молоді. Рік у рік пригадують вони в пресі і закликають до переведення в цей день голодівки та про те, щоб зібрані в цей спосіб гроші передавати на допомогу родинам, а то і самим політичним в'язням. Але чи цієї пригадки досить? Чи відмовляють собі їжі в цей день масово українські вільні громадяни, які так часто чваняться тим, що їм не трудно відмовити собі їжі, щоб позбутися накосних додаткових фунтів?

І насувається питання: чому можна тепер переводити голодівки ради власного здоров'я, а ніяк немає охоти та сили волі робити те саме з ідеалістичних і альтруїстичних мотивів?

О-КА

Михайло Бойко

КОМУ ЦЕ ПОТРІБНЕ

Таку заввагу приходиться чути членам Комітету колишніх мешканців Оселі і околиці Реґенсбурґу (Баварія), який намітив закріпити для освідомлення чужого світу та наших грядучих поколінь пам'ять про вправді коротку, але важливу сторінку наших переживань.

Це вже після три і піврічної праці зближаємося до конкретних її виявів, а тому що коло діяння несподівано поширюється цей допис повинен зацікавити не лише колишніх реґенсбурзьців, але й ширше коло громадянства.

Спершу про одну ділянку, яка вже сьогодні збирає плоди праці. На підставі автентичного фільму, що його 1947 року зробив був тодішній директор УНРР, пан Гільц, колишній гімназійний учень Б. Маланяк виготував півгодинний документальний фотомонтаж про всебічне життя Оселі. Назва фільму „В боротьбі за гідність" влучно віддзеркалює ті часи, коли ми не лише боролися за право до життя, але й за свою особисту та національну гідність. Цей фільм, що його в українськім виданні мали змогу оглядати учасники З'їзду на „Верховині" 1982 року, автор справив та доповнив і він (вже в англійськім виданні) був висвітлюваний під час чотириденної наукової конференції, присвяченій українським Ді-Пі в днях 3-6-го листопада ц. р. в Торонто. Присутні науковці висловлювалися з признанням про наш вияв праці, признаючи їй загального значіння вартість, висловлюючи бажання набути фільм для своїх університетів та щиро вітали запрошеного на одну сесію пана Гільца. Треба бути вдячним Б. Маланякові за його коштовну безкорисну працю, але за дальші випуски, які ми плянуємо вислати різним міжнародним інституціям, а деяку кількість здепонувати в безпечному місці, щоб при зміні політичних відносин, переслати його колись у вільну Україну, таки ми мусимо заплатити. А може знайдеться між нами якийсь меценат, який, як вияв вдячности за „страшне-пережите", схоче зфінансувати ту програму.

Друге важливіше завдання нашого Комітету, це видання Збірника, який згідно нашого пляну, повинен бути готовий на З'їзд, що відбудеться на Союзівці під час Дня Пам'яті 1985 року, себто в 40-ліття нашого організованого життя в Реґенсбурзі. Саме тепер ми є в кінцевій стадії першого етапу — збирання матеріялів — який повинен закінчитися в перших місяцях 1984 року, значить вже не багато часу залишилося для вияву співпраці загалу, бо так фінансові надходження як надіслані писані матеріяли мають дати нам можність устійнити остаточно детальний плян книги.

Уміжчасі зайшли несподівані для нас випадки, які побільшують так працю як і грошові видатки Комітету. В розшуках за матеріялами про Реґенсбурґ, я знайшов документи УНРРА та ІРО, які відкривають незнані досі дії тих „всесильних" установ відносно Ді-Пі українців. Зокрема великого значення набирають недавно „відсекречені" документи тодішніх військових чинників, що знаходяться в державному архіві в Вашінґтоні. З них ми довідуємося між іншим про це скільки старань треба було поробити, щоб добитися визнання українців як осібної національної групи, про сваволю репатріяційної большевицької солдатески, про форми різних „скрінінґів", загрозу примусової репатріяції (в тому й оборонна акція американських українців-владик, УККА, ЗУАДК, Союзу Українок та поодиноких осіб перед високопоставленими державними та військовими чинниками). Само собою, що ми не в силі повністю помістити всіх документів, але певна їх кількість з конечними коментарями створять осібний додаток, який дасть читачеві, а передусім нашим нащадкам, загальний образ переживань українських еміґрантів після Другої світової війни.

Моє звідомлення про ситуацію на Конференції Реґіональних Видань при Науковому Товаристві ім. Шевченка в Ню Йорку 12-го листопада викликало оживлену дискусію, у висліді якої, президія поручила нам (тому, що мабуть жаден інший табір не буде займатися тим питанням) почесне завдання: долучити до нашого Збірника ще й такий додаток, який своїм змістом виходив би поза Реґенсбурґ. Коли додати, що подібну думку я почув два дні пізніше в УВАН, де „порпався" в багатющих матеріялах, що їх туди надсилав з Реґенсбурґу невсипущий бл. п. М. Марковський, то ясно, що ми не можемо відмовитися від того утяжливого, але почесного завдання.

Як, звичайно, в житті буває, так і в нас: ми радіємо практичними виявами зрозуміння та співпраці, але й болієм тим, що завелике число колишніх реґенсбурзьців не розуміє, зглядно таки відказується розуміти потреби наших задумів. Для насвітлення ситуації два замітні приклади: Наш великий добродій, полковник американської армії С. Поспішіль, в одному із своїх листів, подав мені адресу нашого громадянина, якому він зараз таки 1946 року поміг виїхати до Америки. Але на його лист цей громадянин не відгукнувся.

Або: Один громадянин з обуренням пише: „дивує мене, що колишня Управа не пам'ятає своїх мешканців і шле мені свої письма, а я через Реґенсбурґ лише перебіг". Цікаво було довідатися серед яких обставин цей чоловік „через Реґенсбурґ лише перебіг". Чи це було тоді, коли він (як тисячі подібних) приїжджав до УОДКомітету, щоби дістати „папірчик-авсвайс", що захоронив його перед „поворотом на родіну". Якщо б він знав, на які небезпеки наражувалися перші організатори Комітету, щоб добитися такого зарядження військової влади. Може це було тоді, коли він шукав допомоги щоб успішно перейти „скрінінґ" чи роздобути „афідавіт" на виїзд. А може він (якщо тоді був молодший) набирав знання, що його з великою посвятою передавали в різних школах наші учителі — а набуте тоді знання простелило йому краще особисте життя в вільному світі. На жаль, приходиться ствердити, що коли рішалася наша особиста доля, тоді наші комітети були всім потрібні, але якщо треба принести (смішно малу) жертву, тоді знаходимо найрізнородніші причини відмови.

Незалежно від всього Комітет запевняє, що на З'їзд 1985 року прийде з книгою, виданою по змозі сил.

Мабуть найкращою відповіддю на питання, пос-

Закінчення на ст. 3.

Михайло Кучер

Рецесія 1981 -1982 років і совєтська економіка

Досі було так, що совєтська економіка розвивалася, чи жила, на основі своїх законів. На неї не впливали чергові економічні кризи Заходу. Зовсім несподівано виявилося, що рецесія 1981-1982 років болюче вдарила по совєтській економіці. Загальновідомо, що індустріяльні країни Заходу виграють на зниженні цін на сировину, зокрема на нафту. Як вийняток Совєтський Союз тяжко відчув зменшення ціни на нафту. СССР індустріяльна країна — широко продає нафту державам „соціялістичним братнім" і взагалі Заходові. Вісімдесят відсотків совєтського експорту припадає на сировину. Це складає 50 відсотків усіх прибутків від експорту. Тому в наслідок зменшення ціни на нафту, економіка Совєтського Союзу болюче постраждала.

Совєтський Союз потребує тверду валюту, і може її отримати тільки експортом нафти. Щоб уникнути катастрофу Совєтський Союз побільшив експорт нафти на 40 відсотків. До того в СССР чотири останні роки був неврожай. Уряд був змушений купувати за кордоном зерно і м'ясо і в 1982 році витратив десять мільярдів долярів. Як наслідок, західня рецесія прискорила занепад совєтської економіки. Стан совєтської економіки такий поганий, що західні економісти не бачать можливости її направити в рамках соціялістичної системи. Якщо в Совєтському Союзі буде в якомусь році добрий урожай, він все одно загине. Виглядає на абсурд. Совєтський Союз найбільший імпортер зерна у світі. Уряд не відважується побільшити ціни на харчі і тому, наприклад, продає хліб нижче собівартости. Готовий хліб з пекарні дешевший зерна і колгоспники кормлять хлібом худобу, як наслідок 4 відсотки хліба йде на корм худоби. Навіть добрий урожай не вплине на покращання становища... Тільки в Совєтському Союзі можливий такий парадокс. Як правило склади зерна, так звані зернові елеватори — знаходяться на віддалі 200-300 миль від колгоспів, де проходять жнива. Відсутність добрих шляхів і транспорту спричинюються до того, що зібраний урожай пропадає і не дістається до елеваторів.

Це важлива причина того, що атомової війни не буде.

Щодо промисловости, то продукція таких основних видів як криця і вугілля все зменшується. Якість совєтської криці не відповідає західнім стандартам, за винятком тієї, що йде на виріб зброї. Але таку крицю Совєтський Союз не продає.

Андропов пробував поліпшити економіку тільки ентузіязмом до праці та дисципліною, але того і другого в Совєтському Союзі давно немає.

Прийнято писати, що Совєтський Союз почав менше купувати західньої технології. Це так, бо уряд перестав вірити, що таким способом вирішить проблеми економіки. Спасти совєтську економіку можуть тільки реформи внутрішнього характеру, себто застосування засад капіталістичного господарювання з приватною ініціятивою.

Василь Мельничин

ТРУД І УСПІХ

II.

І саме ця жидівська помилка підсичує антисемітизм, що його жиди намагаються поборювати своїми виступами та пригадками про голокост.

Такі міркування д-ра Мостовича спонукали жидівську спільноту в Кентакі підготовити одногодинну телевізійну передачу і згадати, згідно з історією, й інші народи, а зокрема український, який потерпів у Другій світовій війні, хіба дещо менше, ніж жиди.

Під час панелю д-р Мостович зосередився на порівнянні нацистського голокосту із сталінським в Україні, що забрав голодовою смертю мільйони невинних жертв. Цей штучно викликаний голод та безперервні розстріли й вивози нашого населення, зокрема інтеліґенції, витворили підсоння постійного жаху. Тому не дивно, що ми, українці, очікували приходу німців, оцього західньоевропейського культурного народу, з надією на краще. Наше розчарування прийшло швидко, і тому наша інтеліґенція почала заповняти німецькі тюрми, табори смерти та знані й незнані масові могили розстріляних. Зустріч на нашій землі лівого й правого фашизму навчила нас, що це — однакове зло, лише під іншим ім'ям, тому український нарід боровся проти обидвох фашизмів — німецького та російського комуністичного.

Із зворушенням прийняли глядачі розповідь д-ра Мостовича про ліквідацію українських дітей в Аушвіці, що їх забрали від батьків, призначених до Німеччини на працю.

Одного ранку почув я, — розповів д-р Мостович, — дитячий гамір за вікном. Я почув українську мову і глянув туди та побачив сотні наших хлопчиків у віці від 7 до 12 років життя. Вони спочатку бавилися і бігали, не усвідомлюючи собі, де вони є. Але це не тривало довго, бо зараз же з'явився шарфюрер Клер із своїми асистентами і зарядив дітям роздягатися та ставати в ряди перед брамою 20-го бльоку. Тоді піднісся дитячий крик до неба. Кликали вони своїх батьків, братів, сестер, просили помилування, але воно ні від кого не приходило. Вбивча голка злочинця Клера прошивала їхні груди і падали дитячі тільця, як метелики на шпильках. А в сутінках вечора вантажні авта вивозили тіла цих невиних дітей у крематорій чи незнані могили. Вже сорок років минуло від того часу, а я все ще чую той крик дитячої розпуки і не можу його забути. Він не подібний до жадного іншого звуку людського горя та жадного іншого крику переляканих дітей, що чув я колинебудь на протязі останніх десятиліть свого життя".

Д-р Мостович заявив у дальшому перебігу панелю, що він, одначе, не має у своїй душі ненависти до німецького народу. Він уважає, що кожний нарід може бути здібний до такого, якщо очолений злочинним урядом, злочинними провідниками. На запит, яким чином він пережив оці всі страхіття табору д-р Мостович відповів: „Я прийшов туди з Богом, перебув з Богом і вийшов з Богом, і лише Він може дати відповідь, чому мене зберіг живим".

Цю програму повторювано з успіхом в містах Кентакі (Лексінґтон та Луївілл) і Індіяни (Індіянаполіс), а може ще й в інших місцевостях. Реакція глядачів та слухачів на цю передачу, а зокрема на розповідь д-ра Мостовича, була надзвичайно жвавою. Невідомі люди дзвонили чи писали до нього, священики й учителі запрошували до виступів у їхніх церквах чи школах, а жидівська громада подякувала йому за правильну інтерпретацію історичної правди.

Дуже хосенним для популяризації української справи був теж недавній виступ д-ра Мостовича на терені університету східнього Кентакі в місті Річмонді, де відбувся панель, присвячений культурі та історії східньоевропейських народів. В ньому брали участь болгари, поляки, українці, чехи і росіяни. Після короткого загального опису своїх країн кожним із прелеґентів, почалася цікава дискусія. В серії запитань, багато з яких відносилися до справ України, д-р Мостович мав змогу проаналізувати правильно проблеми, зв'язані з Україною та її взаємини з Росією. Знову ж порушив він особливо енерґійно справу Великого голоду, згадав про український виступ у Вашінґтоні 2-го жовтня ц. р. та розповів про зорганізований наступ Москви на українську культуру та взагалі на цілу українську духовість.

Чотири особливо актуальні питання в дискусії про Україну вилонилися із серії чисельних питань.

Перша з них відносилася до взаємовідносин поміж українцями і росіянами. „Ви твердите, — звернувся дискутант до д-ра Мостовича, — що у вас немає ненависти до німців за все вам заподіяне зло, але нарікаєте на Росію." Д-р Мостович відповів: „І до тієї частини росіян, що не піддержує та не репрезентує і не репрезентувала злочинного уряду та його імперіялізму, я не маю ненависти. Ні я, ні ввесь мій нарід". Друге питання торкалось причин непорозумінь між українським і російським народами та мотивів дисидентського руху в Україні. У відповідь д-р Мостович з'ясував суть психологічно-історичних розбіжностей між тими двома народами, що, до речі, як два географічні сусіди, повині жити в мирі. Проте конфлікт між ними лежить в тому, що Росія витрачає всю свою енерґію та засоби на підбій світу, а в усіх її отих імперіялістичних починах український народ не є зацікавлений. Україна є економічно багатий край і не потребує загарбування інших земель. Ми не маємо, — сказав д-р Мостович — жадного зацікавлення в тому, щоб наші сини гинули в Афганістані чи Середній Америці за російську імперію, чи щоб їх уживали до здушування волелюбних рухів в Польщі, Мадярщині, Чехо-Словаччині, чи погрожували цілому світові ядерною зброєю. Одним словом, ми не хочемо бути інструментом накинутому нашому народові силою російського імперіялізму". Ці слова заля, виповнена сотнями студентів та професорів, прийняла гучними оплесками.

Третє питання зрушило знову справу антисемітизму в Україні. Д-р Мостович зауважив, що Україна не має монополю на антисемітизм, що він існує всюди, а в Україні має він виключно політично-історичне, а не расово-економічне підложжя. Від століть наш народ бореться за незалежність. Жиди в Україні мали дві альтернативи: бути з нами, або бути невтральними. На жаль, вони як правило, з дуже малими вийнятками, ставали по боці нашого ворога. Проте ситуація під сучасну пору змінюється і наші два народи шукають порозуміння

Закінчення на ст. 3.

СЛУЖБОВЦІ ФЕДЕРАЛЬНОГО Бюра Інвестиґацій (ФБІ) інтенсивно підготовляються до поборення терористичних актів під час Олімпіяди у Лос Анджелесі цього літа. Директор ФБІ Вілліям Вебстер заявив, що від часу терористичного нападу на ізраїльських атлетів на літній Олімпіяді в Мюнхені в 1972 році, підготова поліційних частин до всякої евнетуальности під час масових імпрез, одною з яких є Олімпіяда, є конечною.

Труд...

Закінчення зі ст. 2.

Д-р Леонід Мостович

Ніде правди діти, совєтські тюрми та ґулаги заповняють сьогодні переважно українські та жидівські в'язні.

Четверте питання поставив чех, завважуючи, що для нього є незрозумілою або може українцями перебільшуваною справа нищення української культури Москвою. „Чому, — запитав він, — Москва не нищить чеської, польської, румунської, мадярської культури, а зосередилась на нищенні української?" „Причина цього стану, — відповів д-р Мостович, — лежить у тому, що Росія може собі дозволити втратити Чехо-Словаччину, Польщу, Румунію чи Мадярщину. Без них вона все ще буде імперією. Втративши Україну, одначе, Росія перестане бути імперією. Велика шкода, що державні мужі вільного світу над цим не застановляться".

З усіх прелегентів східньоевропейських народів, присутних на цьому панелі, вибрала одна із радіових, найбільш популярних станцій саме українського представника на 45-хвилинне інтерв'ю, під час якого розглянено ще раз українсько-російські та українсько-жидівські взаємини. Д-р Мостович виразно підкреслив, що вільна Україна — це ключ до миру не лише в Европі, але й далеко поза нею, і ніяка політична концепція цього поминути не зможе, якщо схоче розв'язати загрозу російського імперіялізму.

Такі та цьому подібні виступи наших людей серед моря чужини освідомлюють наше середовище про те, хто ми та чому ми тут.

Підсумовуючи все сказане, це слід наприкінці додати, що в особистому житті Льоньо Мостович — щирий друг своїм приятелям, відданий батько своєї родині та вірний опікун сиріт покійного брата. Глибоке відчуття обов'язку та відповідальности перед Богом за все, чим доля надідила, це, мабуть найбільш вагома прикмета характеру цієї вартісної людини.

Д-р Л. Мостович є членом УНС Відділу „Співпраця".

Глядачі...

Закінчення зі ст. 1.

ня головного стадіону, арен і лещатарських з'їздів та інших спортових комплексів. Побудовано селище для спортовців на 1,700 місць недалеко летовища, приміщення для журналістів, яких разом з фоторепортерами нараховують біля 7,000 осіб, та інші приміщення. Старий стадіон, який колись приміщував 55,000 глядачів, поширено і улішено і тепер він вміщає понад 80,000 любителів спорту.

На цьому стадіоні відбулося в середу, 8-го лютого ц.р., офіційне відкриття Олімпіяди з участю президента Югославії Міка Спільяка, членів олімпійського комітету, посадника Сараєва та багатьох офіційних осіб. Великою атракцією на відкритті була поява 7,000 молодецьких танцюристів, які виконали традиційні і кольоритні вправи, що викликали не тільки подив у глядачів, але й признання для югославського уряду, за таке багате приготування офіційної програми.

Найчисленнішу екіпу кореспондентів творять співробітники телекомпанії Ей-Бі-Сі, яка закупила право передач Олімпійських Ігрищ за 91 мільйонів долярів. 900 співробітників Ей-Бі-Сі, на чолі з Марвіном Бадером, передаватимуть деякі змагання з Ігрищ. Усі вони займають готель Боснія і при тій нагоді спостерігачі пригадують, що провінція Боснія "була частиною цісарства Габсбургів. В Сараєво замордовано престолонаслідника архикнязя Фердинанда і його дружину що започаткувало Першу світову війну.

„Дружба між спортовцями і любителями 'білого спорту' помітна всюди, не зважаючи на мовні й інші перешкоди", — інформують західні кореспонденти, а Югославія показалась дуже гостинною країною, не зважаючи на відмінну від західньої політичну систему.

ЗВЕРНЕННЯ

ДО УКРАЇНЦІВ ЗА КОРДОНОМ З НАГОДИ 40-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ

Ми, члени Ювілейного комітету для відзначення 40-річчя постання Української Головної Визвольної Ради, пригадуємо українцям в Україні й на поселенні, що 1984 року сповниться 40 років з того часу, як в Україні в підпільних умовах, під охороною вояків Української Повстанської Армії, на українських землях в Самбірщині, була створена Українська Головна Визвольна Рада, найвищий органреволюційно-визвольної боротьби тогочасної України.

Ми зорганізувалися на те, щоб дати ініціятиву й очолити акцію відзначування цієї події в різних країнах поселення українців чи то в формі доповідей, святкових сходин, концертів, академій, наукових конференцій, чи в будь-який інший спосіб, залежно від обставин і місцевих можливостей.

Українська визвольна боротьба в час і після Другої світової війни велася у винятково важких обставинах. Треба було виступати одночасно проти двох тоталітарних сил: проти націонал-соціялістичної Німеччини і большевицької Росії, бо обидві вони намагалися опанувати українську територію та перетворити її на свою колонію шляхом економічної експлуатації, політичної денаціоналізації і фізичного винищення нашого народу.

У відповідь на ці пляни Гітлера і Сталіна, українська молодь і представники старшої генерації взялись за зброю, створили Українську Повстанську Армію і таким чином відновили лицарські традиції України.

Боротьба велася не тільки за відбудову української держави, а й за її поступовий демократичний устрій, за рівність у ній всіх її громадян, незалежно від їхньої національности, політичних, світоглядових та релігійних переконань. У спадщині ця доба залишила нам такі програмові документи як Плятформа УГВР, Устрій УГВР, Універсал УГВР, підпільну пресу, звернення до народу, до його національних меншостей і до еміґрації, з одного боку, а з другого — майже вісімрічну (1944-1952) організовану підпільну і повстанську боротьбу. Це славні свідчення політичної зрілости нашої нації.

У пляні відзначення сорокових роковин УГВР в Ню Йорку, в місці осідку Комітету, відбудеться святкова зустріч нашого громадянства з членами-засновниками УГВР, що перебувають за кордоном, буде влаштована виставка збережених матеріялів того часу, заплановано наукову конференцію, на якій дослідники читатимуть доповіді на тему подій тієї доби. Підготовляється до друку також альбом фотографій, що зберігаються в архіві ЗП УГВР і в домах поодиноких осіб.

Закликаючи до гідного відзначення цієї історичної дати, ми готові допомогти тим громадянам, які візьмуться за це діло на місцях свого проживання, нашими матеріялами, доповідачами тощо.

Ню Йорк, 25 січня 1984 р.

Президія Комітету: Тарас Гунчак, голова; Василь Гришко, Степан Ворох, заступники; члени: Антін Драган, Василь Калинович, секретар; Роман Рогожа. Діловий Комітет: Микола Галів, Роман Гасцький, Роман Ільницький (голова), Мирослав Лабунька, Євген Стахів, Уляна Старосольська-Любович.

Друкується другий том „Історії Гуцульщини"

Як відомо українській громаді, перший том „Історії Гуцульщини" вийшов друком ще 1975 року. Той том був присвячений, головним чином, географічному положенню Гуцульщини, традиціям та звичаям Гуцульщини як, наприклад, гуцульське весілля, похоронні обряди, коломийки та гуцульській архітектурі.

Промину майже вісім років нашої кропіткої праці над другим томом. У декого може постати питання: чому так багато років тривала праця над другим томом? На це відповідаємо, що ми почали вже збирати матеріяли до другого тому ще перед виходом першого тому, а далі, що ми написали в другому томі про понад 250 міст і сіл, а щоб повністю охопити історію цих міст і сіл, треба було вишукати матеріяли про всі міста і села, щоб ніщо не було забуте, щоб ніщо не було пеепочене.

Таким чином, з восьмирічною працею від часу виходу першого тому, нарешті, ми закінчили другий том і передали вже до друкарні. Другий том охоплює понад 250 міст і сіл Гуцульщини, потім ідуть розділи видатних діячів минулого та визначних діячів сучасности.

Другий том „Історії Гуцульщини" — це перша праця, в якій охоплено всі міста й села нашої Гуцульщини, описи яких подали живі свідки-гуцули, які замешкували в тих містах і селах і були живими свідками їх історії й розвитку. Багато з них-це живі творці тієї історії, тож їхні свідчення тому становлять історичну цінність.

Складаємо сердечну подяку всім нашим побратимам, які прислали матеріяли про свої міста і села, і тим побратимам, які хоч самі й не писали, але збирали матеріяли і присилали інформації про те чи інше місто чи село.

Тож з великою приємністю повідомляємо наших гуцулів і все українське громадянство в діяспорі, що ми завершили другий том „Історії Гуцульщини", який у скорому часі появиться в руках передплатників, на книжковому ринку і на полицях бібліотек у вільному світі.

Шановні гуцули і любителі Гуцульщини, поспішіть уже тепер з передплатою, що виносить тепер 25 дол., і 30 дол. тверда обкладинка, бо коли книга вийде, то ціна буде дещо вища. Замовлення слід посилати на адресу: Hutsul Researsh Institute, C/O Ukrainian National Museum, 2453 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622

У першу річницю смерти св. п. Миколи Ганяка

Дня 28-го січня 1983 року у Парижі, Франція, відійшов у вічність на 89-му році трудолюбивого життя бувалий-бунчужний Корпусу Українських Січових Стрільців, громадський діяч у Франції, може, один, із останніх комбатантів наших Визвольних Змагань, прикладний муж, батько та дідусь, св. п. Микола Ганяк.

Св. п. Микола Ганяк

Французький журнал у Парижі „Revue France-Ukrainienne Échanges", у числі 52 з березня м.р. подав, що „Св. п. М. Ганяк був патріот в Армії, ентузіяст життя, відданий вояк своєї нації і народу, боровся до останнього набою на полі слави за українську державу. Боровся він під командою спершу Євгена Коновальця, потім — Голови держави отамана Симона Петлюри, який в 1926 році був убитий висланником Москви на вулиці Парижу".

Програ Визвольних Змагань, воєнна руїна, переслідування і знищення України примусили св. п. М. Ганяка в 1924 році залишити свій рідний край і виїхати в далекий незнаний світ — у Францію.

Народився св. п. М. Ганяк 13-го травня 1894 року в Буковий, повіт Самбір, Західня Україна, у відомій і шанованій родині війта Букової Ігнатія Ганяка. У Франції поселився М. Ганяк у місті Марль ле Міне, звідки, діставши роботу і заробляючи, в першу чергу допомагав своєму батькові в Галичині, про що залишилася в архівах переписка із його рідним батьком з 1925 року.

У Франції познайомився М. Ганяк з тодішніми українськими провідниками, що їх очолював проф. Ілько Борщак, але розчарувався в тій організації, яка в дійсності була проросійською.

Скоро зорієнтувавшись у обставинах, св. п. М. Ганяк разом із однодумцями пішов на шлях національної роботи, за яку він боровся в Корпусі Січових Стрільців і в Армії УНР ще в буремні роки революції, беручи участь в обороні столиці України — Києва.

В 1928 році у Північній Франції познайомився св. п. М. Ганяк зі своєю майбутньою дружиною, Анною Мацелко, яка також походила із Самбірщини із села Селиськи.

Микола, одружившись із Анею, переїхав на околицю Парижу, де замешкав у Вірі-Шатійон біля річки Сен. Тут включився він в українське зорганізоване життя в Парижі, в організацію, що носила назву Український Народний Союз. Пізніше, під натиском Москви, французький уряд зліквідував цю організацію, що була в той час своєрідним консулятом українських патріотів, які боролися за свою державність — за Україну. Тут перемінено тільки назву з УНС на Українську Національну Єдність. М. Ганяк став членом її, а відтак — членом Паризької філії УНЄдности.

Від початків існування тижневика „Українське Слово" він був його ентузіястом, передплатником та пропаґував його серед громади, члени якої часто-густо в ті часи були під постійною загрозою з боку соціялістичних партій, а навіть комуністичних, які агітували за поворот в Україну під большевицьку займанщину. І якраз тут тверда постава Миколи і його дружини Анни врятувала життя десяткам, а може й сотням наших українців, які були тоді розгублені і могли „датися на підмову" ворогові. Натомість, завдяки подружжю Ганяків, ці всі українці залишилися у Франції на волі й надалі, деякі з них ще й по сьогоднішній день.

Треба рівнож згадати про участь св. п. М. Ганяка у Парижі у хорах та його ревну приналежність до церкви св. Володимира на Сент Джермен у Парижі.

Ціле своє життя св. п. Микола присвятив Україні, громаді і родині, виховавши в патріотичному українському дусі своїх п'ятьох дітей, які вже всі тепер дорослі й мають свої родини.

Покійний у смутку залишив дружину Анну, сина Данила і доньок — Юлію Мазурець, Марійку Домарацьку, Женю Хащенко та Ніколь Буше, дев'ять внуків, ближчу та дальшу родину, розкидану по цілому світі.

На свіжу могилу, навколо якої стояли лави комбатантів із прапорами, складено багато квітів і побажань, щоб спочивав він спокійно і з вірою, що не настане час волі для України і українській народ раз назавжди скине окови рабства і, як сказав Франко, засяде у народів вольних колі.

А. Домарацький

Кому...

Закінчення зі ст. 2.

тавлене як заголовок статті, є ще один випадок: Коли я зайшов до Державного архіву військових справ у Вашінгтоні та з'ясував відповідному працівникові моє зацікавлення „відсекреченими" документами військових властей відносно дипістів, він запитав мене чи я також русский, бо від часу коли документи, за якими я питаю, були „відсекречені", вже бодай п'ять осіб російської національности їх переглядали. А коли додати, що деяких документів (які, як виходить з контексту, повинні би бути) вже не можна знайти, то ясно, що хтось про ті речі думає і вони комусь потрібні.

Нехай наведений приклад стане пригадкою та заохотою до утривалення пам'яток, так скоро призабутих для регенбурзьців, але й мешканців інших більших скупчень, бо такі збірники є нам усім потрібні!

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Китаю Чао Ці-янґ заявив прем'єрові Австралії Робертові Гокові, що Китай більше не вірить у можливість об'єднати Корею під владою одного уряду. Заява Чао була підтверджена міністерством закордонних справ Австралії та говорить, що Китай вважає непримиренними різниці, які існують між Північною та Південною Кореями.

ПОДЯКА

Дякуємо за відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

у СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ нашого Найдорожчого МУЖА і БАТЬКА

бл. п. проф. д-ра МИКОЛИ-ЛЮЛЯШКА ДОБЕРЧАКА

в дні 30-го березня 1983 р.:

ЇХ ЕМІНЕНЦІЇ КИЄВО-ГАЛИЦЬКОМУ ПАТРІЯРХОВІ ЙОСИФОВІ І КАРДИНАЛОВІ СЛІПОМУ у Римі

Їх Ексцеленціям:
Митрополитові Максимові Германюкові, Вінніпеґ
Митрополитові Стефанові Сулиикові, Філядельфія
Єпископові Іванові Пражко, Мельборн
Єпископові Михайлові Гринчишинові, Париж

Впр. Отцям:
Митратові о. В. Андрушкові, Когоз
о. д-рові М. Войнарові, Ґлен Ков
о. д-рові І. Чінченкові, Вінніпеґ
о. пароохові П. Пащакові, Ню Йорк
о. С. Шевчукові, Ню Йорк
о. Ю. Осадці, Ґлен Спей
о. М. Куриловi, Сан Дієго
о. Б. Левицькому, Мек Аду
о. І. Дашковському, Інсбрук

МАРТА КЛЮФАС-ДОБЕРЧАК — дружина
ТЕТЯНА — донька
ВСЕВОЛОД — син

Українська Вільна Академія Наук у США

із сумом повідомляє, що 6-го лютого 1984 року на 91-му році життя, упокоївся

бл. п. проф. д-р ЯКІВ М. ЗОЗУЛЯ

дійсний член УВАН у США.
В роках 1917-18 був членом Української Центральної Ради.

ПОХОРОН відбувся 8-го лютого 1984 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

УПРАВА УВАН у США висловлює глибоке співчуття Родині Покійного.

У глибокому смутку повідомляємо Родину і Знайомих, що у вівторок, 7-го лютого 1984 р. відійшов у Вічність у Елленвілл, Н.Й., на 63-му році життя наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАБУНЯ

бл. п. СТЕФАНІЯ КАРЛИК

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 11-го лютого 1984 р., о год. 9:30 ранку з української католицької церкви св. Трійці на цвинтар у Кергонксоні, Н. Й.

Горем прибиті:
чоловік — ОНУФРІЙ
сини:
ІВАН з дружиною ГАНЕЮ
РОМАН
донька — МАРІЙКА
внуки — КАТРУСЯ, ТЕРЕСА і ДАВИД

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що 9-го лютого 1984 р. відійшла у Вічність на 84-му році життя, засмотрена Найсвятішими Тайнами, наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п. АННА АЛИСЬКЕВИЧ з дому СКЛЕПКОВИЧ

вдова по сотникові УГА Миколі Алиськевичеві, б. посадникові м. Золочева.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 10-го лютого 1984 р. в похоронному заведенню Arlington Funeral Homes, Inc., 83-15 Parsons Blvd, Grand Central Pkwy, Jamaica, N.Y.

ПОХОРОН в суботу, 11-го лютого 1984 р. з церкви св. Юра в Ню Йорку, на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Брук, Н. Дж.

Горем прибиті:
донька — ІРИНА з мужем КИРИЛОМ ГРИГОРОВИЧЕМ
син — РОМАН з дружиною ЛЯЛЕЮ
сестри:
ЛЮБОВ КУЧКУДА у Львові
ОЛЬГА СОСЕНКО
внуки:
ЛІДА з мужем О. ЧЕРНИЧЕНКОМ
АРТУР і РОМА ГРИГОРОВИЧ
МАРІЧКА, МИКОЛА і АНДРЕЯ АЛИСЬКЕВИЧ
правнуки:
АНДРІЙКО ГРИГОРОВИЧ та НУСЯ ЧЕРНИЧЕНКО
ближча і дальша Родина в Україні і на еміґрації

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що в середу, 8-го лютого 1984 року по тяжкій і довгій недузі, на 90-му році свого трудолюбивого життя у Вашінгтоні, Д. К., померла наша Найдорожча МАМА

бл. п. ТЕТЯНА ПРУС

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 11-го лютого 1984 р., о год. 12-ій дня на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
дочки —
ЄВДОКІЯ МАТКОВСЬКА
КАТЕРИНА ДЕНИСЕНКО

Спи спокійно наша Найдорожча Мамо!

Кергонксон

Кергонсксон, Н.Й. (Ф.С.) — Українська громада Кергонксон-Ґлен Спей, Н.Й., гідно відзначила 66-ту річницю незалежности і 65-ту річницю соборности України. Цьогорічні святкування тут відзначалися тим, що тутешня розбита громада знову з'єдналася і спільними зусиллями представників окремих організацій і громадянства гідно відзначила славні роковини.

Святочна академія відбулася в неділю, 22-го січня, в залі української католицької церкви Пресвятої Трійці після Богослуження. Академію попередила вранці українська радіоавдиція зі станції ВіДЛСі-Порт Джервіс, Н.Й., директором якої є Ярослав Ґавур. Ця радіова авдиція, присвячена 66-им роковинам проголошення незалежности України, подала широкий огляд цієї історичної події англійською та українською мовами, як рівнож повідомила громадян про програму святкувань у Кергонксоні, Ґлен Спей і в Олбані.

Служба Божа в українській католицькій церкві Пресвятої Трійці, парохом якої є о. д-р Богдан Волошин, була присвячена цим історичним подіям. Отець-парох виголосив на цю тему цінну проповідь і закликав всіх парохіян до участи в цьогорічних спільних святкуваннях. В церкві перед престолом почесну сторожу з прапорами несли члени Другої Української Дивізії.

Після Богослуження церковна заля заповнилася вщерть громадянством, коло 160 осіб. Цим разом громада показала свою національну зрілість, бо святковано історичну річницю України. На прикрашену тризубом на килимі й написом „22-Січня 1918" сцену стали в національних строях члени хору „Золотий Гомін". Перед сценою члени Української Дивізії з прапорами під командою Г. Мокляка, віддали честь прапорам. На команду „На прапор поглянь!" голова Відділу УККА Микола Василик відкрив Академію, привітав всіх присутніх та з'ясував значення урочистих святкувань.

Залунали пісні — „Не плакати нам" слова Івана Д., музика Н. Кишакевича і „За рідний край" слова Р. Купчинського, музика М. Гайворонського. Пісні підібрані влучно до події у енерґійному і святковому виконанні хору „Золотий Гомін" під керівництвом д-ра Олега Волянського. Святочний реферат виголосив інж. Євген Лукомський. Він зробив короткий перегляд історії України, зупинився на IУ Універсалі та на поодиноких членах тодішнього Уряду України в Центральній Раді. Він критично підійшов до потягнень членів Центральної Ради, які, збаламучені чужими ідеями, не зуміли використати хвилини для повного усамостійнення України. Він зазначив, що в новій фазі боротьби, під прапорами українського націоналізму, Україна встане до вільного життя, може і в руїнах, але тільки завдяки безкомпромісовій боротьбі з большевицьким окупантом.

Після реферату малий Андрійко Кейд віддеклямував вірш „Україна" невідомого автора, чим зворушив усю залю.

Ансамбль „Дзвін" з Ґлен Спей, у складі: Т. Лихолай, Р. Ґавур, І. Яц та І. Мартинець з чуттям виконав пісні: „Де гори Карпати" муз. Е. Садовського та „Виростеш, мій сину" слова В. Симоненка, муз. Пашкевича. Після деклямації Ерка Кострюка вірша „50 літ" (автор Володимира Переславець) ансамбль „Дзвін" продовжував виконання пісень у супроводі фортепіяна (маестро Франк Шварц). Вони співали „Думку" слова Федьковича, муз. Гнатишина та „Вставай, Україно" слова і муз. Е. Садовського. Інж. Володимир Тутка з експресією виконав рецитацію вірша „22 Січня".

Ще раз грімко залунала народна пісня „Засвистали козаченьки" та „Наш стяг" слова Уляни Кравченко, муз. А. Гнатишина, виконані хором „Золотий Гомін" під диригентурою д-ра Олега Волянського.

На кінець ансамбль „Дзін" виконав молитву за Україну „Вислухай, Боже Великий, нашу молитву прийми" і ціла заля, разом з хористами і ансамблем, грімко відспівала український славень „Ще не вмерла Україна".

Академія відбулася на високому рівні, у піднесеному святковому настрої та із почуттям вдоволення всіх учасників. Після офіційної частини свята М. Василик подякував виконавцям програми, організаторам свята та жіноцтву за смачну перекуску, на яку запросив членів хору, ансамблю та гостей. Закликав він також до спільної поїздки до Олбані, столиці стейту, яку відбуто в понеділок, 30-го січня цього року. З піднесеним настроєм святкування продовжувалося далі: були нові промови, похвали за соборність та вияви вдоволення з єдиномислія, яке запанувало в грмаді в останніх часах. Присутні мали нагоду ще раз вислухати цілу радіопередачу зі станції Порт Джервіс, яку Я. Ґавур набрав на стрічку і дав до розпорядження присутніх громадян. З приводу спільних січневих святкувань в Кергонксоні можна було почути побажання промовців, щоб наші провідники на вершинах брали приклад від об'єднаних „громадських низів". Ця вдала імпреза відбулася заходами Відділу УККА в Кергонксоні, що його очолює М. Василик.

Ф.С.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 18-го ЛЮТОГО 1984 р.

Янґставн, Огайо. Річні збори Т-ва ім. Ольги Басараб 348-ий Відд. відбудуться в Янґставні, Огайо. — Марія Макар, секр.

СУБОТА, 18-го ЛЮТОГО 1984 р.

Чикаґо, Ілл. Загальні збори 51 Відд., о год. 3:30 по пол. в домівці Б-ва св. Андрія, 2247 West Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622. Приявність усіх членів є пебажана. — Управа.

НЕДІЛЯ, 19-го ЛЮТОГО 1984 р.

Бріджпорт, Па. Річні збори Б-ва свв. апп. Петра і Павла 383-ій Відд., о год. 1-ій по пол. в залі УГКлюбу, 494 Форд вул. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1984 р. Проситься чл. взяти участь. — І. Андрусів, предс., Й. Хома, секр.

Парма, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. Ів. Франка 334-ий Відд., о год. 12:30 по пол. в домі фінансового секретаря при 3324 Торрінґтон вул. в Пармі, Огайо. Управа на 1984 р.: М. Задерецький, предс., Б. Задорецький, заст. предс. і рек. секр., С. Бохонок, фін. секр., М. Бохонок, заст. фін. секр. К. Комісія: П. Бохонок, гол. К. К. Луїс Ленарт, Марія Ленарт — члени. — М. Задерецький, предс., С. Бохонок, фін. секр., Б. Задорецький, рек. секр.

Рочестер, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата 217-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в церковній залі св. Йосафата з таким порядком: відкриття, відчитання протоколу, звіти — фінансовий, хворих, організаційний, дискусія, обговорення 75-ліття Відділу. Вкладки можна вплачувати вже від 1:30 в тій же залі. Просимо чл. прибути. — Ст. Васьків, предс., Ст. Приймак, фін. секр., Ст. Мартинюк, кас., М. Завадецький і В. Петрів — чл. Управи.

П'ЯТНИЦЯ, 24-го ЛЮТОГО 1984 р.

Ню Йорк, Н. Й. Звичайні загальні збори Т-ва „Культура" 457-ий Відд., о год. 6-ій веч. в домівці Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку, 136 2-га Авеню, 2-ий поверх. — За Управу: Ів. Керницький, Галя Кіляр, Т. Шумилович.

НЕДІЛЯ, 11-го БЕРЕЗНЯ 1984 р.

Омага, Небраска. Річні загальні збори Т-ва „Згода" 354-ий Відд., о год. 11-ій ранку в залі української католицької церкви, 2301 Савт 16-та вул. На порядку: звіти Управи і К. Комісії та вибір нової Управи на 1984 р. Просимо усіх членів прибути на збори. — Управа.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч.Січ" - „Інтер" СК Кренфорд 1:1

УСВТ „Ч.Січ" - Португізи, Лонг Бренч 5:0

Сьомого січня ц.р. перша дружина копаного м'яча „Ч. Січі" розпочала свій черговий сезон. Як і в останніх трьох роках „Січовики" беруть участь в турнірі, що його в трьох зимових місяцях влаштовує Італійсько-Американська футбольна ліґа Ню Джерзі. Усі змагання цього турніру відбуваються в п'ятниці і деякі суботи вечорами в залі великої Арморі Джерзі Сити. В цьогорічному турнірі бере знову участь 36 клюбів із 8-ми різних ліґ Ню Джерзі - Ню Йорку. Перші 7 тижнів змагання проходять в чотирьох рівнорядних підгрупах, по закінченні яких по 4 дружини, що займуть кращі місця, продовжуватимуть ігри в двох підгрупах. По дві дружини 1-2 місця ввійдуть до чвертьфіналу. Усі чотири дружини будуть нагороджені трофеями і відповідними фінансовими сумами при чому першун одержить 1,300 долярів.

УСВТ „Ч. Січ" — єдина українська дружина в цьому турнірі в той час, як в ньому беруть участь по три дружини: польських, грецьких, португальських, дві німецькі, коло двох десятків італійських й інші.

В першій зустрічі „Ч. Січ" зустріла італійський клюб „Інтер" з міста Кренфорду, з яким, не зважаючи на гнітучу перевагу в грі, техніці і швидкості, закінчила ремісовим вислідом 1:1. Єдиного ґоля для „Ч. Січі" здобув Андрій Бакун. В других змаганнях турніру, 13-го січня ц.р. „Ч. Січ" пермогла високо португальський клюб з міста Лонг Бренч 5:0. До перерви стан був 2:0, що його з гарних акцій А. Бакуна і С. Сабрія встановив Д. Брієнза. Після перерви українські футболісти вповні панували в грі, завдяки чому Р. Букачевський, М. Хмілевський і Р. Сабо з подач А. Бакуна, М. Торія завершили цю велику премогу. Крім згаданих, в обидвох змаганнях успішно змагалися: воротар Маріян Хамуляк, оборонці — Ю. Бакун, Д. Ромійо. Провідник дружини — Володимир Бакун.

Після закінчення першої рунди ігор, чотири дружини з тієї підгрупи продовжуватимуть турнір в чергових датах, що будуть подані своєчасно.

У трьох чергових іграх турніру „Адідас-Луґарс", що відбулися в днях: 18 грудня 83, 8 і 15 січня ц.р., молоді юнаки „Ч. Січі" здобули три точки. В обидвох перших змаганнях „Січовики", будучи кращою дружиною в грі, втратили три точки. Не дописала дефензива, а головно воротар, який пропустив м'ячі у свої ворота з відносно легких стрілів суперників. У зустрічі з Милбурн „Січовики" напочатку вели 3:0, але суперники, використавши згадані помилки, вирівняли вислід і навіть вели 6:3. При більших зусиллях нашого нападу і особливо Романа Поноса, що стрілив п'ять ґолів, змагання закінчилися ремісовим вислідом 6:6. Одного ґоля стрілив Богдан Ґбур.

УСВТ „Ч. Січ" (мол. юн.) — Милбурн (мол. юн.) 6:6
УСВТ „Ч. Січ" (мол. юн.) — Денвілл (мол. юн.) 3:6
УСВТ „Ч.Січ" (мол. юн.) — Самит (мол. юн.) 7:3

У зустрічі з юнаками Денвілл наші юнаки знову в більшості володіли м'ячем, напочатку вели 1:0 із стрілу Конора, але в дальшому ході гри суперники вміло використали помилки оборонців і воротаря та остаточно перемогли вислідом 6:3. Чергові два ґолі для „Ч. Січі" стрілили Я. Твардовський і Б. Полянський.

В останніх змаганнях з Сомит у першій половині „Січовики" закінчили поразкою 2:3, але після перерви виявили більшу завзятість і, маючи технічну перевагу, перемогли великим вислідом 7:3. Вдруге в цьому турнірі Роман Понось здобув „гат трик", стрілявши цим разом чотири ґолі. Дальші три ґолі здобули: К. Монфіґлійо, Б. Полянський і М. Біназеський. Склад дружини молодших юнаків: Е. Гагенбарт, Д. Конор, Б. Ґбур, Я. Твардовський, Р. Понось, Б. Полянський, М. Біназеський, К. Монфіґлійо, Я. Павлик, Т. Бортник, Т. Федоренко, Л. Луценко. Провідник Д. Матіяш.

УСВТ „Ч. Січ" (Олдбої) — Савт Орандж (Олдбої) 12:5

Продовжується сімковий турнір у закритій залі середньої школи Колюмбія в Мейплвуді олдбоїв. В чергових змаганнях, що відбулися в суботу, 14-го січня ц.р., олдбої „Ч. Січі" розгромили своїх суперників високим вислідом 12:5. Переможні ґолі для „Ч. Січі" стрілили: Презимірський 3, А. Ґбур 3, Б. Кравчук, Б. Гемит, Ю. Ґбур по одному. Крім них в складі тієї дружини олдбоїв, що бере участь в цьому турнірі, але цим разом мала вільне, виступають: А. Талєранд, І. Гемит, М. Фарміґа, М. Паливода, І. Паливода, С. Касіяненко, Г. Гивель.

УСК Ню Йорк — Юніон Сити СК 1:0

8-го січня ц.р. перша дружина УСК-у відбула чергові змагання за чашу Космополітальної ліґи, які закінчила перемогою 1:0. Змагання проходили в швидкому темпі, обидві дружини виявили велику дозу завзятости. В цих змаганнях на особливе відмічення заслужили воротарі, що зліквідували цілий ряд критичних ситуацій. Після цього, як в нормальному часі вислід залишився сухим 0:0, суддя зарядив півгодинну догривку. В перших 15-ох хвилинах жодній дружині не пощастило відкрити конто ґолів. Щойно в другій половині цієї догривки в 23 хвилині О. Вербицький здобув рішального для перемоги ґоля. Крім воротаря В. Ксавєра, в дружині УСК-у дуже добре заграли І. Нойгоф і граючий тренер Степан Коваленко. 8-го січня ц.р. молодші юнаки УСК-у відбули два змагання у турнірі в закритій залі, що його спонзорує департмент нюйоркських парків. У зустрічі з юнаками „Ровдіс" молоді усківці програли мінімальним вислідом 0:1. Зате в других змаганнях зазнали великої поразки з одноліткам клюбу „Айнтрахт" 0:6.

(с.к.)

Відзначили 70-річчя Футбольної Асоціяції Ню Джерзі

В суботу, 28-го січня, в готелі Гілтон у Сікокус, Н. Дж., відбулося святкове відзначення 70-річного ювілею Футбольної асоціяції Ню Джерзі, в якому взяло участь коло 500 представників активних футбольних дружин, гостей із сусідніх стейтів, у цьому числі приблизно десяток українців — більшість з активного УСВТ „Черноморська Січ". Формальнуу святкову програму відкрив президент Асоціяції Тоні Дорійо, який привітав усіх присутніх, між якими була поважна делеґація з центральної Асоціяції ЗСА на чолі з Джіном Едвардсом, тренерів збірних і головно Олімпійської збірної ЗСА Менні Шелшайда.

В ході програми були відзначені шість останніх президентів Стейтової Асоціяції відповідними плякетами. Нагороджені були: Р. Фоузе, Фріц Март, Ед Кеннеді (нічого спільного не має із сенатором Кеннеді), Джуліяно Пензано, Ґаспаре ДеМартіно, Ензо ДеЛюка. Три останні — це італійці, які зовсім не цураються свого італійського походження, а навпаки їхнє етнічне коріння тісно пов'язують вони із великим ростом цього виду спорту в Ню Джерзі і взагалі в ЗСА.

Один із промовців з ЮССФА в своєму слові щиро вітав італійських діячів у цьому спорті в Америці і додав до них ще і південних американців: португальців, еспанців; німців і поляків, але цілком поминув українців, хоч на залі, між іншими, були два українці — урядовці Стейтової Асоціяції: президент Шейфер Ліги українець і деякі українці офіційні судді.

Порівнюючи з згаданими етнічними групами, у відсотковому відношенні українці дали колосальний вклад для росту цього спорту в ЗСА. Факти? — Десятки чемпіонатів, у цьому ЗСА, багато десятків тренерів, які видатно працюють у початкових, середніх і вищих школах ЗСА. Українці створили і успішно ведуть спортові школи і чисто футбольні табори, в яких вишколюють тисячі майбутніх талантів. Жодна із згаданих етнічних груп не може дорівняти цьому великому вкладові такої відносно невеликої еміґрації, як українська. Проте, ми за це не дістаємо кредиту. Виглядає на те, що нас цілево ігнорують. В цьому є частина правди. Зрештою, це не єдина ділянка, в якій українці „не існують" у ЗСА.

Але не завжди винні чужі. Якщо порівнювати українців у ЗСА з такими етнічними групами, як італійці, німці, португальці, еспанці й поляки, то бачимо, що їхні спортові діячі вперто проводять муравлину працю по своїх клюбах у тому напрямі, а ряд їхніх спортовців і спортові групи в основному через таку настанову керівників пробивають собі шлях до вершин цього спорту в ЗСА. Натомість велика кількість українських фахівців відірвалися від рідних організованих осередків, зайняли деякі позиції в загальноамериканських і тихо сидять, а частогусто для українського юнацтва в наших спортових осередках вони не мають ...часу.

Очевидно, з такими людьми мало хто рахується і їхній великий особистий труд не приносить, на жаль, заслуженого кредиту для українців в ЗСА. Натомість серед згаданих народів є інакше: ось можемо відмітити активність відомого під сучасну пору німця, тренера Олімпійської збірної ЗСА, Менні Шелшайда (свого часу він виступав у складі професійної дружини „Ч. Січі"). Зайнявши високий пост тренера ЗСА, Менні Шелшайд не зрікся праці в його рідному німецькому клюбі Елизабету, в якому він є головним тренером юнацтва, сам веде вже коло десяти років одну з кількох юнацьких дружин цього клюбу. Виїжджаючи на працю із Збірною ЗСА, він доручає своєму заступникові виконувати його працю; не дивно, що ця дружина займає чолове місце в своїй групі в Космополітальній Лізі: „Я пишаюся своїми вихованцями у моєму клюбі", - сказав цей тренер авторові цієї статті, повернувшись із поїздки до Центральної Америки.

Подібну працю проводять у згаданому німецькому клюбі колишні зірки спорту: Гайнс Теска, Генрі Шоммер, а в німецькому клюбі коло Нюарку — Фрідріх Меґлбауер і ряд інших. Це саме ми бачимо в португальських, еспанських і польських клюбах.

У нас, як сказано, чомусь є інакше: колишні визначні таланти в цьому спорті віддіграли своє і пішли — одні вже згаданими дорогами, інші стали „болільниками" різних американських професійних дружин, цілком протилежно до наших сусідів „етників", які не перестають бути собою і за це дістають похвали. Повернутись на правильний шлях — ніколи не запізно, і нас шануватимуть свої і чужі.

На закінчення ще одне, як розуміють значення своїх спортових клюбів італійці і поляки? На звітовому святкуванні президент відомого італійського клюбу в Петерсоні „Рома" у зустрічі з президентом Шейфер Ліги українцем розповів йому, що минулої суботи його клюб влаштував танцювальну забаву в великому приміщенні місцевого готелю, на яку прибуло понад 1000 осіб. Чистий прихід на фінансування тільки єдиної італійської дружини копаного м'яча, яка виступає в „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліги, становить кругло суму 12,000 долярів. З подібного балю польського клюбу „Вісла" провід клюбу зібрав 5,000 долярів. Ці факти говорять самі за себе.

(от)